

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 5. november 2024

Sak 2024/1359 – Røyken Handicapidrettslag - org.nr. 975 681 580 - klage over vedtak om forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabeth Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) Røyken Handicapidrettslag (klager) søkte 14. mars 2024 om forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon.
- (2) Lotteritilsynet avslo søknaden 12. august 2024, med den begrunnelse at med den begrunnelse at foreningens virksomhet i hovedsak fremstår som hobby- og fritidsaktiviteter for voksne.
- (3) Klager påklaget vedtaket 19. august 2024. Klager anfører at deres medlemmer i hovedsak er psykisk utviklingshemmede og derfor ikke klassifiseres etter alder, men etter behov, i enhver annen sammenheng i lovverket. Klager opplyser videre at den funksjonsfriske delen av laget, er ubetalte trenere for de psykisk utviklingshemmede.
- (4) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 30. august 2024 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (5) Det rettslige grunnlaget er lov 18. mars 2022 nr. 12 om pengespill (pengespilloven) og forskrift 17. november 2022 nr. 1978 om pengespill (pengespillforskriften).
- (6) Lotteritilsynet kan gi ikke-fortjenestebaserte organisasjoner tillatelse til å tilby pengespill, jf. pengespilloven § 18. Overskuddet fra pengespillene kan ikke finansiere fritidsaktiviteter for voksne, jf. pengespilloven § 19.
- (7) Det følger av pengespillforskriften § 38 tredje ledd at virksomhet som utgjør hobby – eller fritidsaktiviteter for voksne, ikke kan godkjennes. Organisasjoner som også har en vesentlig del av virksomheten rettet mot barn og unge under 18 år, kan likevel godkjennes for den delen av virksomheten.
- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (9) Røyken Handicapidrettslag sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 12. august 2024 om avslag på søknad om forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon.
- (10) Det følger av pengespilloven § 18 at ikke-fortjenestebaserte organisasjoner kan få tillatelse til å tilby pengespill dersom de er a) registrert i Frivillighetsregisteret, b) har frivillig innsats som en viktig del av virksomheten, c) ikke er tilgjengelig for en lukket krets og d) ikke driver virksomhet som gir privatøkonomiske fordeler. Etter pengespilloven § 19 skal overskuddet fra pengespillene ikke finansiere fritidsaktiviteter for voksne.
- (11) Den nærmere avgrensningen av hva som utgjør en ikke-fortjenestebasert organisasjon, frivillig innsats, lukket krets og privatøkonomiske fordeler er nærmere regulert i pengespillforskriften § 38. Det følger av tredje ledd at organisasjoner som har virksomhet som utgjør hobby- eller fritidsaktiviteter for voksne, ikke kan godkjennes. Organisasjoner som også har en vesentlig del av virksomheten rettet mot barn og unge under 18 år, kan likevel godkjennes for den delen av virksomheten.
- (12) Det fremgår av klagers vedtekter punkt 1 at klubbens formål er «å stimulere til, organisere og lede idrett for funksjonshemmede i forsvarlige former, slik at idretten blir et ledd i den fysiske, psykiske og sosiale rehabilitering og et middel til bedring av helden». I søknaden oppgir klager at formålet videre er å «[t]ilrettelegge for bocciatrening for funksjonshemmede og andre medlemmer», og at hovedaktivitetene til foreningen er trening og konkurranser i boccia. Av årsmeldingen fremgår det at klager har avholdt sosiale samlinger som sommeravslutning med pizza-snurrer og kaffe med hjemmebakt, quiz og premieutdeling, medlemsmøter på pizzarestaurant og julebord med mat og musikk. Foreningen er åpen for alle aldersklasser, og av vedtektene følger det at medlemmer under 17 år skal betale en lavere kontingent. Lotterinemnda legger på bakgrunn av dette til grunn at klagers virksomhet bærer preg av å være en sosial samlingsplass og fritidstilbud for både voksne og barn.
- (13) Lotteritilsynet har avslått klagers søknad med den begrunnelse at tilsynet anser klagers virksomhet for i all hovedsak å være hobby- og fritidsaktiviteter for voksne, og har vist til at ingen av foreningens 32 medlemmer er under 18 år. I praksis etter tidligere lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven) ble lagt til grunn at det *i utgangspunktet* krevdes minst ti medlemmer under 18 år for at en organisasjon skulle kunne godkjennes som lotteriverdig. Dette var likevel, ikke en absolutt minimumsgrense. For små organisasjoner ble det eksempelvis lagt til grunn at det måtte foretas en konkret vurdering av forholdet mellom antall medlemmer over og under 18 år opp mot total medlemsmasse, se eksempelvis sak 2019/355. For større organisasjoner er det lagt til grunn at ti medlemmer ikke nødvendigvis er tilstrekkelig, se sak 2018/516.
- (14) Det følger av forarbeidene til gjeldende pengespilllov at §§ 18 og 19 skal fange opp noen av de prinsippene som lå til grunn for avgrensningen av hvilke formål som kan få tillatelse til å tilby pengespill etter lotteriloven, og bestemmelsene er derfor i stor grad en videreføring av gjeldende rett. Det blir likevel lagt til grunn i forarbeidene at ordlyden i de nye bestemmelsene vil føre til at nye grupper av organisasjoner vil kunne få tillatelse til å tilby pengespill.

- (15) Ordlyden i pengespillforskriften § 38 tredje ledd andre punktum er nå at dersom en «vesentlig del» av virksomheten er rettet mot barn og unge under 18 år, kan det gjøres unntak fra hovedregelen om at organisasjoner som utgjør hobby- og fritidsaktivitet for voksne ikke kan godkjennes. Dette innebærer at det må foretas en konkret vurdering alderssammensetningen blant medlemsmassen og en vurdering av i hvor stor grad søkers virksomhet og aktiviteter er rettet mot barn og unge sammenliknet med i hvor stor grad virksomhet og aktivitet er rettet mot voksne.
- (16) Klager har oppgitt i sin søknad at ingen av foreningens totalt 32 medlemmer er under 18 år, hvilket i seg selv taler for at klagers virksomhet i hovedsak er å anse som hobby- og fritidsaktivitet for voksne. Lotterinemnda finner likevel ikke dette avgjørende, da klagers virksomhet i stor grad må anses å ha et videre formål enn å være en sosial samlingsplass eller et rent fritidstilbud til voksne. Av forarbeidene til pengespilloven fremgår det nemlig at selv om bestemmelsene i den nye pengespilloven er ment å kodifisere gjeldende krav om at overskuddet ikke skal brukes til å finansiere fritidsaktiviteter for voksne, så er ikke en slik avgrensning ment å utelukke at organisasjoner som har et videre formål enn å være en sosial samlingsplass eller rent fritidstilbud til voksne, kan få forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon, jf. Prop. 220 L (2020-2021) punkt 14.4.3.2. I forarbeidene nevnes som eksempler på organisasjoner for voksne som likevel kan få forhåndsgodkjenning, organisasjoner og foreninger som har tilbud som motvirker psykiske problemer, ensomhet eller rusavhengighet.
- (17) Et relativt lite idrettslag, som også fungerer som en sosial møteplass, opprettet for mennesker med funksjonsnedsettelse, vil nok ha variasjoner i medlemsmassens alder, ut ifra hvem som til enhver tid driver med idrett og er handicapet på det aktuelle stedet. Mennesker med funksjonsnedsettelse har utfordringer som gjør dem ekstra utsatt for ensomhet og utenforskap, og gjennom klagers tilbud tilrettelegges det for at disse lettere kan komme seg ut av sitt eget hjem, og delta aktivt i samfunnslivet. Mennesker med funksjonsnedsettelse vil i de fleste tilfeller trenge et tilrettelagt tilbud. Klager tilbyr videre sine aktiviteter til alle aldersgrupper, og dermed ikke bare til voksne. Lotterinemnda legger etter en samlet vurdering til grunn at klagers virksomhet ikke er ment å skulle være utelukket fra å kunne få forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon. Lotteritilsynet kunne således ikke avslå klagers søknad med grunnlag i pengespillforskriften § 38 tredje ledd.
- (18) Lotterinemnda bemerker for øvrig at nemnda ikke har tatt stilling til hvorvidt klager oppfyller de øvrige vilkårene for forhåndsgodkjenning som ikke-fortjenestebasert organisasjon.

Konklusjon

- (19) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak oppheves.

Vedtak

Lotteritilsynets vedtak 12. august 2024 oppheves. Saken sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

